

Handen ineen in provincie Utrecht

Samen werken aan duurzaam water

De provincie Utrecht, NGF, waterschappen en Vitens slaan de handen ineen en gaan met de Utrechtse golfbanen rond de tafel om te praten over water. Eind vorig jaar heeft de provincie Utrecht het initiatief genomen om te bekijken wat deze partijen voor elkaar kunnen betekenen op het gebied van water en welke vorm van samenwerking er mogelijk is.

Auteur: Dirk Bosman

In het voorjaar wordt er met de Utrechtse golfbanen een middag georganiseerd waarvoor alle belanghebbenden, met name bestuurders van golfbanen, een uitnodiging ontvangen. Het initiatief van de provincie Utrecht is ontstaan uit de Europese Kaderrichtlijn Water en de rijkswaard Waterbeheer in de 21ste eeuw. Een van de doelen hiervan is het in stand houden van de kwaliteit van het grondwater. Grondwater wordt gebruikt voor de winning van drinkwater. De provincie Utrecht voert hiertoe al enkele jaren het programma Schoon Grondwater in de Utrechtse Heuvelrug uit. Twan Tiebosch van de provincie Utrecht legt uit: "Vanuit de Kaderrichtlijn Water heeft de provincie de zorg voor schoon grondwater. In het programma werken wij samen met Vitens, de waterschappen en gemeenten. De Utrechtse Heuvelrug is een kwetsbaar gebied.

Activiteiten in zo'n gebied vragen om een grote zorgvuldigheid bij de omgang met onder andere water. Het is om deze reden dat de provincie het overleg heeft willen verbreden naar de golfwereld (NGF). De golfbanen hebben grote terreinen in beheer in vaak kwetsbare natuur en landschappen. Hoewel wij als provincie alleen in grondwaterbeschermingsgebieden strenge wet- en regelgeving hebben, willen wij ook buiten deze gebieden onze missie aan de golfwereld bekendmaken en bezien wat we voor elkaar kunnen betekenen."

Meer gecertificeerde golfbanen

In de provincie Utrecht liggen op dit moment zo'n achttien golfbanen, waarvan tien kleine (9 holes) en acht grotere (18 of 27 holes). Tiebosch: "Tot nu toe zijn er hiervan maar vier gecertifi-

ceerd door de Golf Environment Organization. Voor de provincie is certificering een goede stap in de richting van het zorgvuldig omgaan met (grond)water en het beheer van natuur en landschap. Wij zouden dan ook graag zien dat alle banen zo'n officiële erkenning gaan nastreven."

Samenwerking is noodzakelijk

De Europese Kaderrichtlijn Water en andere ontwikkelingen in het Europese en Nederlandse waterbeleid worden van groot belang voor het waterbeheer op golfbanen. Commissielid Duurzaamheid Ted van Keulen van de NGF: "Nieuwe wetgeving werkt door in waterbeheerplannen van waterschappen, in bestemmingsplannen van gemeenten en verplicht tot een watertoets bij ruimtelijke ingrepen. De waterschappen zijn volop actief met hun water-

Het groene denken van Oosthoek

Aannemingsbedrijf | Mechanisatie | Greenkeeping

Woudseweg 178a
2636 AW Schipluiden

Tel. 015 380 87 83
Fax 015 380 72 38
Mobiel 06 43 23 54 73

Internet www.oosthoek-groep.nl
E-mail p.b.oosthoek@oosthoek-groep.nl

Een volle werkdag op één batterijlading

- MIN**der uitstoot van schadelijke stoffen
- MIN**der geluidsproductie
- MIN**der gebruikskosten per uur/dag
- MIN**der onderhoudskosten/stilstand
- MIN**der gewicht in handen
- MIN**der terugverdientijd

Het meest rendabele
electrisch gereedschap:

bosmaaiers	hoogsnoeiers
bladblazers	heggenscharen
kettingzagen	snoeischaren

Exclusief **PELLENC** importeur
voor Nederland

O. DE LEEUW GROENTECHNIEK
MACHINES VOOR ONDERHOUD VAN TUIN, PARK, BOS EN TERREIN

Hoopjesweg 48 - 50, 8051 DC Hattem
Tel. 038 - 44 46 160
www.odeleewgroentechniek.nl

Bespaar duizenden euro's en ervaar de vele
PLUSpunten van **PELLENC** electrisch gereedschap.
Vraag uw dealer om een uitgebreid rekenvoorbeeld.

opgaven. Hierbij is samenwerking nodig, waartoe golfbanen interessante mogelijkheden bieden voor bijvoorbeeld waterberging.”

Leidraad

In april 2011 kwam de NGF met het boekje *Droge voeten, duurzame golfbanen* en dit vormt een leidraad voor waterkansen op golfbanen. Van Keulen: “De NGF, de Unie van Waterschappen (UvW), de Nederlandse vereniging van golfaccommodaties (NVG) evenals de Nederlandse Greenkeepers Associatie zijn ervan overtuigd dat er vele kansen liggen. Het gaat om de verwezenlijking van de lokale waterbalans, het scheppen van (extra) waterberging om beter het hoofd te kunnen bieden aan extreme neerslag- en droogtesituaties, de verbetering van de waterkwaliteit en de beperking van af- en uitspoeling van milieubelastende stoffen naar grond- en oppervlaktewater. Maar het gaat tegelijkertijd om een zo groot mogelijk aantal dagen waarop golfers op de baan terecht kunnen. Het hoofddoel van deze leidraad is om golfbanen en waterschappen duidelijk te maken wat zij voor elkaar kunnen betekenen. Dit moet ertoe leiden dat het watermanagement op golfbanen uitgekierder, duurzamer en meer toekomstgericht plaatsvindt. De leidraad beoogt ten voordele van de betrokken partijen te bevorderen dat er realisatie plaatsvindt van het duurzaamheidsprincipe *people, planet en profit*, betere exploitatieresultaten doordat de banen beter bespeelbaar blijven onder extreme weersituaties, verbeteringen van de ecologie van het watersysteem door onder andere de aanleg van natuurvriendelijke oevers, de benutting van kansen voor (particuliere) oppervlaktewaterberging - waardoor piekafvoeren in het waterafvoersysteem afnemen - verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater en een schonere voeding van het grondwater. Als laatste punt noem ik de komst van meer gevarieerde en duurzame land- en waterbiotopen met wellicht zeldzamere ecologische en landschappelijke kwaliteiten op en om golfbanen. Golfbanen zijn vaak gelegen in mooie en kwetsbare gebieden. Golfbaanbeheerders zijn zich echt wel bewust van hun verantwoordelijkheden hiervoor, maar dat maken zij nog onvoldoende kenbaar richting provincie en waterschap. De NGF staat vierkant achter het initiatief van de provincie Utrecht. Samenwerken is de mooiste vorm van werken, maar ook de moeilijkste.”

Waterberging

Dijkgraaf Patrick Poelmann van het

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden staat er ook helemaal achter dat de partijen met elkaar om de tafel gaan. “Voor ons is dit nog kinderschoenenwerk. Het is natuurlijk goed om met elkaar te gaan praten en te bekijken wat wij voor elkaar kunnen betekenen, bijvoorbeeld op het gebied van waterberging. Persoonlijk heb ik affiniteit met golf, want ik beoefen deze sport zelf ook. In ons gebied zijn in totaal acht golfbanen te vinden.”

Veel te leren van elkaar

Poelmann is zich ervan bewust dat het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden naar golfbanen toe niet het belerende vingertje moet opsteken: wat mag wel en wat niet. “Ik kan me voorstellen dat zij daar niet op zitten te wachten. Het doel van het gesprek en een mogelijke samenwerking op termijn moet zijn om samen te kijken naar dingen die in de toekomst beter zouden kunnen gaan. Als Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden kijken wij bijvoorbeeld, net als andere waterschappen in ons land, naar hoe je Nederland in de toekomst klimaatbestendiger maakt. Op dit moment stijgt de zeespiegel en hebben we in Nederland te maken met langere perioden van droogte. Als het wel regent, is er vaak sprake van korte en heftige buien. Ons afwateringssysteem is daar momenteel nog onvoldoende op berekend. Was het principe vroeger ‘afvoeren’, nu bouwen we ons systeem om naar ‘vasthouden, bergen en dan pas afvoeren’. We zijn daar druk mee bezig. Wij kijken uit naar een goede samenwerking met de golfbanen. Naar onze mening valt er veel te leren van elkaar.” Belang bij duurzaam golfbaanbeheer Mark Elzerman, senior medewerker Grondstof van Vitens in Utrecht, vertelt dat het drinkwaterbedrijf er eveneens alle belang bij heeft om met de genoemde partijen om de tafel te gaan. “Wel wordt er nog nagedacht over het programma van de bijeenkomst en de rol die Vitens daarin kan spelen. Vitens gebruikt grondwater voor de productie van drinkwater. Het grondwater dat wij onttrekken wordt in meer of mindere mate, afhankelijk van de lokale situatie, beïnvloed door activiteiten aan het maaiveld, onder meer door het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Op verschillende plaatsen onttrekken wij grondwater in de buurt van een golfbaan. Het beheer van de golfbaan kan van invloed zijn op de kwaliteit van het grondwater dat wij onttrekken. Als er bestrijdingsmiddelen worden gebruikt, komen deze in het grondwater terecht en dat treffen wij dan weer aan in onze winning. Dit kan betekenen

dat wij extra maatregelen in de zuivering moeten treffen om het grondwater te zuiveren en dat gaat dus gepaard met hogere kosten. Kortom: Vitens heeft belang bij een duurzaam golfbaanbeheer waarin geen of beperkt bestrijdingsmiddelen worden gebruikt.”

Nederland koploper groene of duurzame banen

Nederland is wereldwijd koploper als het om groene banen gaat, maar de NGF doet daar de komende jaren nog een schepje bovenop. De NGF heeft voor de komende vier jaar 250.000 euro uitgetrokken om zo veel mogelijk golfbanen aan een keurmerk voor natuurvriendelijk en milieubewust beheer te helpen. Golfbanen die meedoen, betalen dan alleen de jaarlijkse 60 euro voor de registratie van de certificeringsorganisatie GEO. Alfred Touber van de NGF vertelde in mei vorig jaar op een internationaal symposium over ‘duurzaam golf’ in Amsterdam dat Committed to Green een speerpunt blijft van de federatie. De lat ligt hoog. Er moeten elk jaar tien banen met een ‘groen keurmerk’ bij komen. In 2016 is dan de helft van alle clubs met een baan in Nederland gecertificeerd. Midden jaren negentig introduceerde de NGF het natuur- en milieuprogramma Committed to Green (CtG), aangespoord door de groeiende belangstelling voor de golfsport en de groei van het aantal golfbanen. Het programma is gericht op het stimuleren van golfbaanbeheerders om bewust om te gaan met natuur en milieu. Het NGF Committed to Green-programma kent sinds april 2010 een (internationale) certificering door de Golf Environment Organization.